

Læsning:

Denne hellige lektie skrives i Første Mosebog: Slangen var det snedigste af alle de vilde dyr, Gud Herren havde skabt, og den spurgte kvinden:

»Har Gud virkelig sagt, at I ikke må spise af træerne i haven?«

Kvinden svarede slangen:

»Vi må gerne spise af frugten på træerne i haven, men frugten på det træ, der står midt i haven, har Gud sagt, at vi ikke må spise af og ikke røre ved, for ellers skal vi dø.«

Men slangen sagde til kvinden:

»Vist skal I ikke dø! Men Gud ved, at den dag I spiser af den, bliver jeres øjne åbnet, så I bliver som Gud og kan kende godt og ondt.«

Kvinden så, at træet var godt at spise af og tiltrækkende at se på, og at det også var godt at få indsigt af, og hun tog af frugten og spiste. Hun gav den også til sin mand, der var hos hende, og han spiste. Da åbnedes deres øjne, og de opdagede, at de var nøgne. Derfor syede de figenblade sammen og bandt dem om livet.

Ved aftenstid hørte de Gud Herren gå rundt i haven. Da gemte Adam og hans kvinde sig for Gud Herren mellem havens træer. Gud Herren kaldte på Adam:

»Hvor er du?«

og han svarede:

»Jeg hørte dig i haven og blev bange, fordi jeg er nøgen, og så gemte jeg mig.«

Han spurgte: »Hvem har fortalt dig, at du er nøgen? Har du spist af det træ, jeg forbød dig at spise af?«

Adam svarede:

»Kvinden, du satte hos mig, gav mig af træet, og så spiste jeg.«

Gud Herren spurgte så kvinden:

»Hvad er det, du har gjort?«

Hun svarede:

»Slangen forledte mig til at spise.«

Da sagde Gud Herren til slangen:

»Fordi du har gjort dette, skal du være forbandet blandt alt kvæg og blandt alle vilde dyr.

På din bug skal du krybe, og støv skal du æde, alle dine dage.

Jeg sætter fjendskab mellem dig og kvinden, mellem dit afkom og hendes:

Hendes afkom skal knuse dit hoved, og du skal bide hendes afkom i hælen.«

Til kvinden sagde han:

»Jeg vil gøre dit svangerskab plagsomt og pinefuldt, i smerte skal du føde børn.

Du skal begære din mand, og han skal herske over dig.«

Til Adam sagde han:

»Fordi du lyttede til din kvinde og spiste af det træ, jeg forbød dig at spise af, skal agerjorden være forbandet for din skyld; med møje skal du skaffe dig føden alle dine dage.

Tjørn og tidsel skal jorden lade spire frem til dig, og du skal leve af markens planter.

I dit ansigts sved skal du spise dit brød, indtil du vender tilbage til jorden, for af den er du taget.

Ja, jord er du, og til jord skal du blive.«

Første Mosebog 3,1-19

Læsning:

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus:

Så blev Jesus af Ånden ført ud i ørkenen for at fristes af Djævelen.

Og da han havde fastet i fyrré dage og fyrré nætter, led han til sidst sult.

Og fristeren kom og sagde til ham:

»Hvis du er Guds søn, så sig, at stenene her skal blive til brød.«

Men han svarede: »Der står skrevet: ›Mennesket skal ikke leve af brød alene, men af hvert ord, der udgår af Guds mund.‹ «

Da tog Djævelen ham med til den hellige by, stillede ham på templets tinde og sagde til ham:

»Hvis du er Guds søn, så styrtdig ned. For der står skrevet: ›Han vil give sine engle befaling, og de skal bære dig på hænder, så du ikke støder din fod på nogen sten.‹ «

Jesus sagde til ham: »Der står også skrevet: ›Du må ikke udæske Herren din Gud.‹«

Igen tog Djævelen ham med sig, denne gang til et meget højt bjerg, og viste ham alle verdens riger og deres herlighed og sagde til ham:

»Alt dette vil jeg give dig, hvis du vil kaste dig ned og tilbede mig.»

Da svarede Jesus ham:

»Vig bort, Satan! For der står skrevet: 'Du skal tilbede Herren din Gud og tjene ham alene.‹ «

Da forlod Djævelen ham, og se, der kom engle og sørgede for ham.

Matthæusevangeliet 4,1-11

Prædiken

I dag handler det om fristelser, og vi starter helt bogstaveligt med Adam og Eva. Den historie, der er så lærerig – men som er blevet så forfærdelig misbrugt gennem flere tusind år.

Historien er en myte.

En myte er en sandfærdig fortælling, som blot har andre kriterier for, hvad der er sandt og falsk end fx en vidneforklaring i retten.

Det er ikke meningen, at vi skal gå ind i historien som små dommere og placere skylden retfærdigt på slangen eller på Eva.

Eller for den sags skyld på Adam, der var let at lokke.

Den fristelse faldt vores forfædre for.

De læste syndefaldet helt bogstaveligt.

De vidste ikke bedre.

De læste, at kvinden var let at lokke, og ville trække manden med sig i fortabelsen.

De læste, at det var Gud selv, der havde bestemt, at kvinder skulle føle smerte og at mænd skulle slide sig op.

Og de læste, at visse dyr er onde af natur.

I dag ved vi, at jorden ikke blev skabt på syv dage, og at alt i denne verden ikke startede med et enkelt menneskepar, fra hvem alt andet er udgået.

Men alligevel kan vi finde visdom i denne fortælling, der er vores fjerne forfædres forsøg på at forklare historiens begyndelse gennem en mytisk fortælling.

Vi skal derfor læse og høre fortællingen som en urfortælling om, at mennesket fra den allerførste begyndelse har evnet at trække sig selv ned. At synden, grådigheden og ulydigheden mod Gud har været en del af vores historie siden tidernes morgen.

Og at vi til alle tider har prøvet at undgå ansvaret for det.

Vi har – fra historiens begyndelse - prøvet at skubbe ansvaret for vores egne forseelser over på andre.

Den urfortælling går også igen i vores evangelietekst.

Jesus bliver af Ånden ført ud i ørkenen og sulter og tørster i ensomhed i 40 dage.

Og så – når legemet er nedbrudt, bliver ånden svag.

Derfor viser djævelen sig med sine fristelser.

”Lav stenene om til brød,” siger han.

”Du vil kunne brødføde hele verden!”

Hvor er det fristende at udrydde sult på jorden!

Tænk, hvis vi kunne fjerne de rædsomme billeder fra Tv-skærmen og i vores hjerter af børn med alt for store maver og alt for tynde arme og ben.

Tænk, hvis alle børn kunne vokse op med mad nok til at blive til store, sunde, glade voksne!

”Kast dig ud fra klippen og lad englene gribe dig.

Eller i vores eget sprogbrug:

”Sæt livet på spil og lad dig redde af andre!”

Spis og drik – ryg og rejs.

Der skal nok være ny medicin eller nye teknologier, der kan afværge ubehagelige konsekvenser.

Vi skal da have lov at forfølge vores lyst og ambition – og arbejder vi, til vi styrter, har vi fået et samfund, der så vidt det overhovedet er muligt, samler os op og sætter os tilbage på skinnerne. Men er det rigtigt at bruge livet sådan?

Magt og indflydelse er, hvad får Jesus tilbudt til sidst.

Og hvad kan være mere fristende for en mand, hvis livsopgave det er at vinde sig hele verden.

Tænk, hvad han kunne gøre, hvis han kunne underlægge sig alle folkeslag.

Tænk, hvor mange gode ting, det kunne afstedkomme, hvis bare Jesus fik lov at bestemme alt!

Men ingen af disse ting er nok til at bringe Jesus til fald.

Og Gud ske lov for det.

For vi har nu – i dag – et moralsk forbillede, der gerne udrydder sult – tænk på, hvordan to fisk og fem brød blev forvandlet til mad for en kolossal menneskeskare.

Vi har fået et eksempel på en mand, der afstår fra at udfordre skæbnen ved dumhed eller dumdristighed eller begær efter en bekræftelse på Guds kærlighed.

Og vi har en rollemodel, der formaner os til at værne om sandheden og retten ved at værne om Gud selv.

Alt sammen helt uden brug af magt.

Kun ved mildhed og det gode eksempel.

For vi har ikke ret til at gøre, hvad vi vil – hverken for at glæde os selv eller for at frelse mennesker.

Det moderne menneske er ikke anderledes end oldtidens mennesker. Det, vi har til fælles, overgår langt det, der skiller os! Ligesom farisæerne – og ligesom kristne op gennem historien - er vi glade for at fortolke vores hellige bog helt bogstaveligt. Vi tror, at vi har ret til alt muligt – bare målet med vores anstrengelser er ædelt nok. Men sådan er det ikke!

Uanset hvilken god sag, vi har og hvor meget godt, vi kan gøre, så SKAL vi afholde os fra at tvinge det igennem i selvgodhedens og den bedrevidendes navn.

Uanset hvor velmenende, vi er – så kan og må vi ikke dømme andre. Vi kan dømme os selv – og bestræbe os på at følge Vorherres eget eksempel.

Det skal vi huske i en tid, hvor sygdomme, identitetsproblemer, klimapolitik og mange andre store spørgsmål gør os urolige eller bange og lokker os til at handle og mene på andres vegne.

Dommen har Gud taget på sig. Det er en ond fristelse, der får os til at tro, vi ved bedre.

Og den skal vi holde os for gode til. Amen!